

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S DĖL NUOTEKŲ TVARKYMO REGLAMENTO PATVIRTINIMO

2006 m. gegužės 17 d. Nr. D1-236
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (Žin., 1992, Nr. [5-75](#); 1996, Nr. [57-1335](#); 2002, Nr. [2-49](#); 2003, Nr. [61-2763](#); 2004, Nr. [60-2121](#); 2005, Nr. [47-1558](#)) 6 straipsnio 5 dalies 4 ir 8 punktais ir Lietuvos Respublikos vandens įstatymo (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544) 16 straipsniu:

1. T v i r t i n u Nuotekų tvarkymo reglamentą (pridedama).

2. Laikau netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. spalio 5 d. įsakymą Nr. 495 „Dėl aplinkosaugos reikalavimų nuotekoms tvarkyti patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [87-3054](#));

2.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymą Nr. 624 „Dėl vandenių taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [14-523](#));

2.3. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gegužės 22 d. įsakymo Nr. 267 „Dėl kai kurių aplinkos ministro įsakymų, reglamentuojančių nuotekų tvarkymą, dalinio pakeitimo“ (Žin., 2002, Nr. [62-2533](#)) 2, 4 ir 5 punktus.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2006 m. gegužės 17 d. įsakymo
Nr. D1-236

NUOTEKŲ TVARKYMO REGLAMENTAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nuotekų tvarkymo reglamentas (toliau – Reglamentas) nustato pagrindinius aplinkosaugos reikalavimus nuotekų surinkimui, valymui ir išleidimui siekiant apsaugoti aplinką nuo taršos.

2. Šio Reglamento nuostatos taikomos visiems fiziniams ir juridiniams asmenims, planuojantiems išleisti arba išleidžiantiems nuotekas į gamtinę aplinką arba į kitiems asmenims priklausančias nuotekų tvarkymo sistemas, taip pat institucijoms, išduodančioms sąlygas objektų, susijusių su nuotekų išleidimu, projektavimui, išduodančioms leidimus nuotekų išleidimui, vertinančioms planuojamų išleisti arba išleidžiamų nuotekų poveikį aplinkai ir kitaip reguliuojančioms nuotekų išleidimą.

3. Šis Reglamentas netaikomas atskirai renkamoms ir tvarkomoms paviršinėms (kritulių) nuotekoms, jeigu kitais teisės aktais nenustatyta kitaip.

4. Reglamento nuostatos atitinka reikalavimus, nustatytus šiuose Europos Sąjungos teisės aktuose:

4.1. 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvoje 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo (su paskutiniais pakeitimais ir papildymais, padarytais 1998 m. vasario 27 d. Komisijos direktyvos Nr. 98/15/EB iš dalies pakeičiančios Tarybos direktyvą 91/271/EEB dėl jos I priede nustatytų tam tikrų reikalavimų);

4.2. 1976 m. gegužės 4 d. Tarybos direktyvoje 76/464/EEB dėl tam tikrų į Bendrijos vandenį išleidžiamų pavojingų medžiagų sukeltos taršos;

4.3. 1986 m. birželio 12 d. Tarybos direktyvoje 86/280/EEB dėl tam tikrų pavojingų medžiagų, įtrauktų į Direktyvos 76/464/EEB priedo I sąrašą, išleidimo ribinių verčių ir kokybės siektinų normų (su paskutiniais pakeitimais ir papildymais, padarytais 1988 m. liepos 16 d. Tarybos direktyvos Nr. 88/347/EEB iš dalies pakeičiančios Direktyvos 86/280/EEB dėl tam tikrų pavojingų medžiagų, įtrauktų į Direktyvos 76/464/EEB priedo I sąrašą išleidimo ribinių verčių ir kokybės normų II priedą ir 1990 m. liepos 27 d. Tarybos direktyvos Nr. 90/415/EEB iš dalies pakeičiančios Direktyvos 86/280/EEB dėl tam tikrų pavojingų medžiagų, įtrauktų į Direktyvos 76/464/EEB priedo I sąrašą, išleidimo ribinių verčių ir siektinų kokybės normų II priedą);

4.4. 1983 m. rugsėjo 26 d. Tarybos direktyvoje 83/513/EEB dėl kadmio išleidimo ribinių verčių ir kokybės siektinų normų;

4.5. 1982 m. kovo 22 d. Tarybos direktyvoje 82/176/EEB dėl gyvsidabrio išleidimo iš chloro šarminės elektrolizės pramonės ribinių verčių ir kokybės siektinų normų;

4.6. 1984 m. kovo 8 d. Tarybos direktyvoje 84/156/EEB dėl pramonės sektorių, išskyrus chloro šarminės elektrolizės pramonę, gyvsidabrio teršalų išleidimo ribinių verčių ir kokybės siektinų normų;

4.7. 1984 m. spalio 9 d. Tarybos direktyvoje 84/491/EEB dėl heksachlorcikloheksano išleidimo ribinių verčių ir kokybės siektinų normų;

4.8. 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/60/EB, nustatančioje Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus.

II. APIBRĖŽTYS

5. Reglamente vartojamos šios sąvokos:

5.1. **aglomeracija** – tai:

teritorija, kurioje esančių objektų nuotekos surenkamos į bendrą nuotekų tvarkymo sistemą (naudojant bendras nuotekų surinkimo sistemas arba mobilias priemones);

teritorija, kuri yra gana tankiai apgyvendinta ir/arba kurioje gana sutelkta ūkinė veikla (teritorijoje yra ne mažiau kaip 10 atskirų nuotekų šaltinių (objektų), kurių bendras dydis atitinka ne mažiau kaip 500 GE, įrengiant bendrą nuotekų surinkimo sistemą vienam GE vidutiniškai tektų ne daugiau kaip 15 m lauko tinklų, nevertinant kolektorių iki valymo įrenginių ir išleidimo vietos ilgio), dėl ko nuotekas tikslinga surinkti naudojant bendrą nuotekų surinkimo sistemą, arba teritorija, kurioje įrengti bendrą nuotekų surinkimo sistemą ir nukreipti jas į bendrus nuotekų valymo įrenginius arba į galutinę išleidimo vietą yra tikslinga dėl kitų priežasčių (pvz., dėl to, kad konkrečiu atveju nuotekų surinkimas naudojant bendrą surinkimo sistemą yra priimtinausias dėl gamtinių sąlygų; dėl to, kad bendros sistemos įdiegimas yra ekonomiškai priimtinausias ar dėl kitų priežasčių);

miestų ir miestelių teritorijos;

5.2. **apkrova** – teršalo kiekis išleidžiamas į gamtinę aplinką per laiko vienetą. Skaičiuojant apkrovą atmetamas tas teršalo kiekis, kuris buvo iš gamtinės aplinkos paimtame vandenyje;

5.3. **buitinės nuotekos** – nuotekos, kurios susidaro gyventojų namų ūkio tikslams naudojant vandenį (pvz., skalbimo, indų plovimo, maisto gaminimo, prausimosi, tualetų nuotekos ir pan.). Buitinėms nuotekoms taip pat gali būti priskiriamos nuotekos, susidarančios naudojant vandenį įmonių/įstaigų/organizacijų darbuotojų buitiniams poreikiams, jeigu jos surenkamos ir išleidžiamos (į aplinką ar kitiems asmenims priklausanti nuotakyną) atskirai nuo kitų objekte susidarančių nuotekų;

5.4. **didžiausia leistina koncentracija** (toliau – DLK) – šiame Reglamente ir/arba kituose teisės aktuose nustatyta didžiausia leidžiama tam tikro teršalo ar teršalų grupės koncentracija nuotekose, vandens telkinyje, nuosėdose ar biotoje. DLK yra bendrieji minimalūs reikalavimai nuotekų ar vandens aplinkos užterštumui ir gali būti taikomi konkrečiu atveju (DLK prilyginama leistinai koncentracijai) tik, jeigu pagal šį dokumentą ar kitus teisės aktus dėl aplinkos jautrumo, veiklos pobūdžio ar kitų specifinių aplinkybių nenustatomi griežtesni arba papildomi reikalavimai;

5.5. **gamybinės nuotekos** – gamybos procese ar dėl kitos komercinės/ūkinės veiklos (viešojo maitinimo, skalbimo/valymo paslaugų teikimo, viešųjų tualetų ar pan.) susidarančios nuotekos. Gamybinėms nuotekoms priskiriamos ir kitos nuotekos (išskyrus buitines), kurių užterštumas prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis bei pavojingomis medžiagomis, nurodytomis 2 priedo A ir B1 dalyse, viršija šiame Reglamente bei kituose teisės aktuose šioms medžiagoms nustatytas DLK į gamtinę aplinką, ir/arba užterštumas pavojingomis medžiagomis, nurodytomis 2 priedo B2 dalyje, viršija DLK į nuotakyną;

5.6. **gamtinė aplinka** – aplinkos dalis, apimanti paviršinius ir požeminius vandens telkinius bei gruntą (žemės paviršių ir gelmes);

5.7. **gyventojų ekvivalentas** (toliau – GE) – sąlyginis vienetas nuotekų (taršos) šaltinio dydžiui išreikšti. Vienas GE reiškia nuotekų šaltinį, kuriame per parą susidarančiose nuotekose yra 70 g BDS₇/d ir/arba 12 g N/d ir/arba 2,7 g P/d;

5.8. **komunalinės nuotekos** – aglomeracijose bendra nuotekų surinkimo sistema surenkamos buitinės arba mišrios (buitinės, paviršinės ir/arba gamybinės nuotekos, infiltracinis vanduo ir pan.) nuotekos, kurių pagrindas arba viena iš sudedamųjų dalių yra buitinės nuotekos;

5.9. **laikiniai leistina koncentracija** (toliau – LLK) – teisės aktais numatytais išimtiniais atvejais laikinai (konkrečiam periodui) nustatoma leistina teršalo koncentracija didesnė už DLK ir/arba leistiną teršalo koncentraciją kuri laikantis visų reikalavimų turėtų būti nustatyta konkrečiu atveju;

5.10. **laikiniai leistina tarša** (toliau – LLT) – teisės aktais numatytais išimtiniais atvejais laikinai (konkrečiam periodui) nustatoma leistina tarša, didesnė už leistiną taršą, kuri laikantis visų reikalavimų turėtų būti nustatyta konkrečiu atveju;

5.11. **leidimas** – Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento išduodamas taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas arba iki 2004 m. gegužės 1 d. išduotas gamtos išteklių naudojimo leidimas;

5.12. **leistina koncentracija** (toliau – LK) – pagal šį Reglamentą ir/arba pagal kitus teisės aktus konkrečiam nuotekų šaltiniui/išleistuvui nustatyta leidžiama tam tikro teršalo ar teršalų grupės koncentracija nuotekose. LK gali būti lygi arba mažesnė už DLK;

5.13. **leistina tarša** (toliau – LT) – pagal šį Reglamentą ir/arba pagal kitus teisės aktus konkrečiam nuotekų šaltiniui/išleistuvui leidime nustatytas tam tikro teršalo kiekis, kurį per apibrėžtą laikotarpį leidžiama išleisti su nuotekomis į konkretų nuotekų priimtuvą;

5.14. **nuotekos** – organizuotai (naudojant nuotekų surinkimo/šalinimo sistemas) šalinamas buitėje, ūkinėje ar gamybinėje veikloje panaudotas papildomai užterštas vanduo. Prie nuotekų priskiriamas ir kitas į nuotakyną ar kitus nuotekų tvarkymo sistemos elementus patenkantis vanduo (infiltracinis, kritulių, naudojamas nuotekų tvarkymo sistemos funkcionavimui ar pan.);

5.15. **nuotekų priimtuvas** – gamtinės aplinkos elementas (dalis), į kurį išleidžiamos nuotekos;

5.16. **nuotekų surinkimo sistema (nuotakynas)** – vamzdynų bei kitų inžinerinių įrenginių ir statinių sistema, skirta nuotekoms surinkti ir transportuoti (nuotekų surinkimas mobiliomis cisternomis nelaikomas nuotekų surinkimo sistema);

5.17. **nuotekų tvarkymas** – nuotekų surinkimas, transportavimas, valymas, apskaitymas, tyrimas ir išleidimas bei valymo metu susidarančių atliekų (smėlio, šlamo, dumblo ir t. t.) pirminis tvarkymas;

5.18. **pavojingos medžiagos** – toksiškos, patvarios ir linkusios biologiškai kauptis medžiagos ar medžiagų grupės arba kitos gamtinei aplinkai didelį pavojų keliančios medžiagos ar jų grupės. Pavojingoms medžiagoms priskiriamos Reglamento 2 priede nurodytos medžiagos ar jų grupės, taip pat medžiagos ar preparatai, kurių saugos duomenų lapuose nurodomas pavojingumas (kenksmingumas) aplinkai ir žmogui;

5.19. **prioritetinės pavojingos medžiagos** – Reglamento 1 priede nurodytos medžiagos ir medžiagų grupės;

5.20. **veiklos vykdytojas** – asmuo, naudojantis arba valdantis objektą (taršos/nuotekų šaltinį) ir pagal teisės aktus turintis teisę spręsti objekto eksploatavimo ir techninio funkcionavimo klausimus bei atsakantis už objekto daromą poveikį aplinkai (pvz., už iš objekto išleidžiamą taršą);

5.21. sąvokos: „**vandens naudotojai**“ ir „**vandens naudotojai abonentai**“ atitinka Lietuvos Respublikos vandens įstatyme apibrėžtas sąvokas (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544).

III. BENDRIEJI REIKALAVIMAI NUOTEKŲ TVARKYMIUI

6. Nuotekų išleidimas į aplinką gali būti vykdomas tik per teisės aktų nustatyta tvarka įteisintą (pvz., pripažintą tinkamu naudoti, išduotas leidimas (jeigu reikalingas) nuotekų išleidimui ar pan.) išleistuvą ir tik po to, kai nustatyta tvarka patvirtinamos nuotekų išleidimo į aplinką sąlygos (sąlygos nustatomos patvirtintame statybos projekte arba leidime).

7. Nuotekų surinkimo sistema turi atitikti šiuos bendruosius reikalavimus:

7.1. turi atitikti planuojamų tvarkyti nuotekų kiekybines ir kokybines charakteristikas;

7.2. turi būti užtikrintas reikalavimus atitinkantis sandarumas, kad nuotekos neprasiskverbtų į aplinką ir vanduo iš aplinkos nepatektų į sistemą;

7.3. paviršinės (kritulių) nuotekos turi būti surenkamos, valomos, apskaitomos ir vykdoma jų užterštumo kontrolė atskirai nuo buitinių, komunalinių ir gamybinių nuotekų, išskyrus nuotekų tvarkymą mišrioje nuotekų tvarkymo sistemoje, įrengtose iki šio dokumento įsigaliojimo. Buitinės, komunalinės ir/arba gamybinės nuotekos po valymo (iki reikalavimų nustatytų išleidimui į aplinką), apskaitos ir taršos kontrolės gali būti nuvedamos į išleidimo į aplinką vietą ir išleidžiamos kartu su išvalytomis (iki reikalavimų nustatytų išleidimui į aplinką), apskaitytomis ir taršos kontrolę (kontrolės vietą) praėjusiomis paviršinėmis (kritulių) nuotekomis (tai yra gali būti maišomos tik išvalytos, apskaitytos ir taršos kontrolę praėjusios nuotekos).

8. Išleisti į gamtinę aplinką 5 m³/d (vidutinis paros nuotekų kiekis (faktinis arba projektinis) nustatomas per metus išleidžiamą nuotekų kiekį dalinant iš 365) ir daugiau komunalinių, buitinių

ir/arba gamybinių nuotekų leidžiama tik turint leidimą.

9. Nustatant (projekte, leidime, taršos mažinimo programoje ar pan.) nuotekų (teršalų) išleidimo į aplinką sąlygas, turi būti vadovaujama šiais pagrindiniais principais:

9.1. negali būti viršijamos šiame Reglamente bei kituose teisės aktuose nustatytos teršalų DLK nuotekose bei ribinės koncentracijos nurodytos konkrečiai veiklos rūšiai parengtame „Geriausių prieinamų gamybos būdų“ (toliau – GPGB) informaciniame dokumente (jeigu yra parengtas bei privalomas taikyti pagal kitus teisės aktus), išskyrus šiame Reglamente numatytas išimtis;

9.2. negali būti viršijamas leistinas poveikis nuotekų priimtuvui, t. y. išleidžiamos nuotekos neturi paveikti priimančio vandens telkinio tiek, kad jame būtų viršytos DLK nurodytos 1 ir/arba 2 prieduose bei kituose teisės aktuose ir/arba tiek, kad būtų užkirstas kelias pasiekti DLK (jeigu DLK jau viršijamas dėl kitų priežasčių) ir kitus priimtuvui nustatytus vandensaugos tikslus (jeigu jie konkrečiam priimtuvui yra nustatyti). Poveikis priimtuvui vertinamas pagal 12 punkto reikalavimus.

10. Veiklos vykdytojai turi siekti, kad jų turimos išleidžiamų nuotekų poveikį aplinkai mažinančios priemonės būtų naudojamos aplinkai palankiausiu būdu.

11. Nuotekų išleidimo į aplinką vietos turi būti parenkamos taip, kad jų neigiamas poveikis aplinkai būtų kiek įmanoma mažesnis (pvz., užtikrinant mažiausią geriamojo vandens šaltinių teršimo pavojų, pasirenkant mažiausiai jautrų poveikiui nuotekų priimtuvą, nuotekų išleidimą numatant kiek įmanoma toliau nuo kitų vandens išteklių naudotojų, rekreacijai skirtų bei kitų žmonių buvimo vietų ir t. t.).

12. Veiklos vykdytojas (vandens naudotojas), planuojantis išleisti nuotekas į aplinką, kai nuotekų kiekis išleidžiant į tekančio vandens telkinį viršija 100 m³/d (vidutinis paros kiekis) ir/arba nuotekų šaltinio dydis viršija 1000 GE, o išleidžiant į stovinčio vandens telkinį nuotekų kiekis viršija 10 m³/d (vidutinis paros kiekis) ir/arba nuotekų šaltinio dydis viršija 100 GE, privalo įvertinti planuojamų išleisti nuotekų poveikį priimtuvui ir nustatyti priimtina apkrovą. Esamiems veiklos vykdytojams, gavusiems leidimą nuotekų išleidimui iki šio dokumento įsigaliojimo ir nekeičiantiems ar neplanuojantiems keisti nuotekų išleidimo parametrų, išleidžiamų nuotekų poveikio priimtuvui vertinimas ir priimtuvui priimtinos apkrovos nustatymas nėra privalomas, iki konkrečiam vandens telkiniui (priimtuvui) bus nustatyti vandensaugos tikslai bei poreikis mažinti taršą.

Poveikis paviršiniam vandens telkiniui vertinamas pagal BDS7, bendrą N ir bendrą P (tais atvejais, kai priimtovo būklė yra bloga dėl per didelių tam tikrų N ir P junginių koncentracijų, Regioninių aplinkos apsaugos departamentų (toliau – RAAD) nurodymu būtina įvertinti ir poveikį minėtais junginiais). Apskaičiuojant leistinus nuotekų išleidimo parametrus, kuriems esant nebūtų viršijamas leistinas poveikis paviršiniam vandens telkiniui, turi būti vadovaujama šiomis nuostatomis:

12.1. Kai nuotekos išleidžiamos į melioracijos kanalus (melioracijos sistemas), išskyrus sumelioruotus upelius, leistina teršalo koncentracija (LK) ir leistina tarša (LT) nustatoma vadovaujantis prielaida, kad nuotekos išleidžiamos į tą vandens telkinį (įvardintą vandens telkinių klasifikatoriuje) ir toje vietoje, kur išteka melioracijos sistema surenkamas vanduo;

12.2. Kai nuotekos išleidžiamos (planuojama išleisti) į tekančio vandens telkinį (upę, kanalą), BDS koncentracija nuotekų vidutiniame paros mėginyje, kuriai esant nebus viršytas leistinas poveikis priimtuvui, apskaičiuojama pagal formulę:

$$C_{\text{nuotekų}} = \frac{1,1 \cdot C_{\text{upės(DLK)}} \cdot Q_{\text{nuotekų}} + 360 \cdot C_{\text{upės(DLK)}} \cdot Q_{\text{upės}}}{Q_{\text{nuotekų}}}$$

Šioje formulėje:

$C_{\text{nuotekų}}$ – didžiausia teršalo koncentracija vidutiniame paros arba momentiniame nuotekų mėginyje, kuriai esant dar

nebus viršijamas leistinas poveikis priimtuvui, mg/l;

$Q_{\text{nuotekų}}$ – išleidžiamų nuotekų didžiausias skaičiuotinas valandinis debitas (sausu metu),

m³/h;

$Q_{up\acute{e}s}$ – minimalus vasaros-rudens nuosėkio 80 % tikimybės 30 sausiausių parų iš eilės vidutinis vandens debitas nuotekų išleidimo vietoje, m³/s (apskaičiuojama vadovaujantis Gamtosauginio vandens debito apskaičiavimo tvarkos aprašu, patvirtintu aplinkos ministro 2005 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. D1-382 (Žin., 2005, Nr. [94-3508](#))). Minimalų vasaros–rudens nuosėkio 80 % tikimybės 30 sausiausių parų iš eilės vidutinį vandens debitą gali nustatyti asmenys,

turintys teisę projektuoti hidrotechnikos statinius ir/arba vykdyti hidrologinius matavimus/skaičiavimus;

$C_{up\acute{e}s(DLK)}$ – atitinkamo teršalo DLK priimtuve (reikalavimai gerai priimtovo būklei), mg/l.

Metinė apkrova pagal N ir P, kuriai esant nebus viršytas leistinas poveikis tekančiam vandens telkiniui, apskaičiuojama pagal formulę:

$$T_n = \frac{1,1 C_{up\acute{e}s(DLK)} \cdot Q_{nuotek\acute{u}} + 0,1 C_{up\acute{e}s(DLK)} \cdot Q_{up\acute{e}s}}{1000}$$

T_n – metinė apkrova tam tikru teršalu (n), kuriai esant nebus viršytas leistinas poveikis priimančiam vandens telkiniui, t/metus;

$Q_{up\acute{e}s}$ – vidutinis daugiamečių priimtovo nuotėkis nuotekų išleidimo vietoje, tūkst. m³/metus. Vidutinį daugiamečių priimtovo nuotėkį gali nustatyti asmenys, turintys teisę projektuoti hidrotechnikos statinius ir/arba vykdyti hidrologinius matavimus/skaičiavimus;

$C_{up\acute{e}s(DLK)}$ – atitinkamo teršalo DLK priimtuve (reikalavimai gerai priimtovo būklei), mg/l;

$Q_{nuotek\acute{u}}$ – per metus išleidžiamų (planuojamų išleisti) nuotekų kiekis, tūkst. m³/metus;

12.3. Kai nuotekos išleidžiamos (planuojama išleisti) į stovinčio vandens telkinį (ežerą, tvenkinį, kūdrą), metinė apkrova pagal BDS, N ir P, kuriai esant nebus viršijamas leistinas poveikis priimančiam vandens telkiniui, apskaičiuojama pagal formules:

1) kai žinomas vandens telkinio tūris:

$$T_n = \frac{V_{telkinio} \cdot C_{telkinio}}{100000}$$

2) kai žinomas tik telkinio plotas:

$$T_n = \frac{F_{telkinio} \cdot C_{telkinio}}{2000}$$

Šiose formulėse:

T_n – metinė apkrova tam tikru teršalu (n), kuriai esant nebus viršytas leistinas poveikis priimančiam vandens telkiniui, t/metus;

$V_{telkinio}$ – telkinio tūris, tūkst. m³ (jeigu vandens telkinio tūris didesnis kaip 5000 tūkst. m³, skaičiavimui priimamas 5000 tūkst. m³);

$C_{telkinio}$ – didžiausia leistina teršalo koncentracija vandens telkinyje (reikalavimai gerai priimtovo būklei), (mg/l).

$F_{telkinio}$ – telkinio plotas, ha (jeigu vandens telkinio plotas didesnis kaip 100 ha, skaičiavimui priimamas 100 ha).

Iš visų taškinių taršos šaltinių į stovinčio vandens telkinį išleidžiamų teršalo kiekių suma neturi viršyti teršalo kiekio (apkrovos), apskaičiuoto pagal aukščiau nurodytas formules;

12.4. Pagal 12.2 arba 12.3 punktus nustatytą leistiną apkrovą, kuriai esant nedaromas neigiamas poveikis vandens telkiniui (priimtuvui), padalijus iš planuojamo per metus išleisti nuotekų kiekio (pvz., projekcinio našumo), gaunama priimtuvui priimtina vidutinė metinė teršalo koncentracija nuotekose. Vidutinė paros arba momentinė teršalo koncentracija, kuriai esant

išleidžiamos nuotekos nedarytų neleistino poveikio priimtuvui, gali būti 1,5 karto didesnė už vidutinę metinę koncentraciją;

12.5. Leistinas poveikis priimančiam vandens telkiniui gali būti nustatomas naudojant ir kitus metodus, negu nurodyti 12.2, 12.3 punktuose (pvz., matematinį modeliavimą ar pan.), kurie detaliau įvertintų konkretaus priimančio vandens telkinio specifiką (foninį užterštumą, srovės greitį, gylį, apšalymo galimybes, vandens apykaitą stovinčio vandens telkinyje ar pan.);

12.6. Jeigu pagal 12.2, 12.3, 12.4 arba 12.5 punktuose nurodytus principus konkrečiam priimtuvui apskaičiuota priimtina teršalo koncentracija nuotekose yra mažesnė už DLK, turi būti taikomos (leidime, projekte ar pan. nustatant LK) pagal 12.2, 12.4 arba 12.5 punktus apskaičiuotos (konkrečiam priimtuvui priimtinos) koncentracijos (išskyrus išimtis, numatytas 2 lentelės 7 ir 8 nuorodose). Taip pat leistina tarša (LT) negali viršyti pagal 12.2, 12.3 arba 12.5 apskaičiuotos priimtinos priimtuvui apkrovos (išskyrus atvejus, kai LK nustatymui taikomos išimtys, numatytos 2 lentelės 7 ir 8 nuorodose).

13. Planuojamų išleisti nuotekų kiekis (debitas) nėra reglamentuojamas (išskyrus atvejus, kai išleidžiamų nuotekų kiekį riboja priimtovo hidraulinės galimybės). Leidime nuotekoms išleisti nuotekų kiekis nurodomas toks, kokio pageidauja veiklos vykdytojas, arba visai nenormuojamas (pagal faktą). Bet koku atveju nuotekų gali būti išleista tiek, kad nebūtų viršijama leistina tarša (tai yra kuo mažesnė teršalų koncentracija – tuo daugiau nuotekų gali būti išleista).

14. Į gamtinę aplinką išleidžiamos nuotekos turi atitikti 1 lentelėje nurodytas sąlygas.

1 lentelė. Bendrieji reikalavimai į gamtinę aplinką išleidžiamoms nuotekoms

Parametras	Matavimo vienetas	Ribinė vertė ³
Maksimali temperatūra	°C	ne didesnė kaip 30
pH ²		6,5–8,5
Mineralizacija	g/l	ne didesnė kaip 2
Nuotekų, praskiestų 3 kartus, kvapas negali būti stipresnis kaip	balai	2
Nuotekų, praskiestų 3 kartus, skaidrumas negali būti mažesnis kaip	cm	20
Nuotekos negali būti toksiškos		

Pastabos:

¹ Jeigu dėl išleidžiamų nuotekų temperatūros bus pažeidžiami kitų teisės aktų reikalavimai ir/arba nuotekose yra lakiųjų medžiagų, gali būti reikalaujama išleisti žemesnės temperatūros nuotekas.

² Turėtų būti stebima ilgesnį laiką, pvz., 14 dienų. Momentinės pH vertės 4÷6,4 ir 8,4÷10 leistinos, jei jų trukmė per vieną valandą neviršija 6 min (10% laiko).

³ Vertės, kurių reikia laikytis, jeigu kituose teisės aktuose nenustatyti griežtesni reikalavimai.

15. Vandens naudotojai ar vandens naudotojai abonentai, išleidžiantys nuotekas, kuriose yra prioritetinių pavojingų ir/ar pavojingų medžiagų, į gamtinę aplinką ar į nuotakyną, privalo laikytis šio Reglamento 1 ir/ar 2 prieduose bei kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų šioms medžiagoms išleisti (atitinkamai DLK į aplinką arba DLK į nuotakyną) nepriklausomai nuo išleidžiamų nuotekų kiekio, išskyrus šiame Reglamente numatytas išimtis.

16. Išleisti nuotekas (nepriklausomai nuo nuotekų kiekio/debito), kuriose pavojingų medžiagų koncentracija yra lygi arba didesnė už šio Reglamento 2 priedo A dalyje nurodytą „Ribinė koncentracija į gamtinę aplinką“ vertę ir/ar kuriose yra prioritetinių pavojingų medžiagų (nepriklausomai nuo išleidžiamų prioritetinių pavojingų medžiagų kiekio), leidžiama tik turint leidimą nuotekų išleidimui, kuriame būtų reglamentuotas prioritetinių pavojingų medžiagų ir/arba pavojingų medžiagų išleidimas. Pradėti naują veiklą (arba keisti esamą), kurios metu su nuotekomis būtų išleidžiamos (į aplinką arba nuotakyną) prioritetinės pavojingos ir/arba 2 priedo A dalyje

nurodytos pavojingos medžiagos, draudžiama. Esamas prioritetinių pavojingų ir 2 priedo A dalyje nurodytų pavojingų medžiagų išleidimas su nuotekomis turi būti mažinamas ir palaipsniui nutrauktas.

17. Leidime ar nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sutartyje ribinės vertės konkrečiai pavojingai medžiagai nenustatomos (medžiagos išleidimas neregamentuojamas), kai pavojingos medžiagos koncentracija nuotekose mažesnė už šio Reglamento 2 priede nustatytą ribinę koncentraciją (išleidimui į gamtinę aplinką ar nuotekų surinkimo sistemą).

18. Konkrečios prioritetinės pavojingos ir/ar pavojingos medžiagos, išleidžiamos į gamtinę aplinką ar į komunalinių nuotekų nuotakyną vidutinė metinė koncentracija negali viršyti atitinkamai šio Reglamento 1 ir/ar 2 prieduose nurodytų DLK išleidimui į gamtinę aplinką arba į nuotakyną, o maksimali momentinė arba vidutinio paros mėginio koncentracija negali viršyti vidutinės metinės DLK daugiau kaip 100 % (2 x DLK), jeigu tai nepažeidžia 9 punkte nustatytų reikalavimų.

19. Regionų aplinkos apsaugos departamentai, išduodami leidimus nuotekoms išleisti į gamtinę aplinką, gali laikinai (konkrečiam aplinkos apsaugos priemonių įgyvendinimo laikotarpiui) nustatyti LLT, LLK teršalams, nurodytiems šio Reglamento 2-oje lentelėje ir 2 priedo B dalyje (B1 ir B2). Šio Reglamento 1 priede ir 2 priedo A dalyje nurodytiems teršalams LLT, LLK nustatyti neleidžiama.

20. Draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai (pvz., infiltruojant į gruntą) kartu su nuotekomis išleisti prioritetines pavojingas medžiagas, nurodytas šio Reglamento 1 priede, ir/ar pavojingas medžiagas, nurodytas šio Reglamento 2 priedo A dalyje, į požeminius vandenis.

21. Veiklos vykdytojas, savo veikloje naudojantis chemines medžiagas ir preparatus, kurie su nuotekomis patenka arba gali patekti į nuotakyną arba į gamtinę aplinką turi vadovautis konkrečios cheminės medžiagos ar preparato saugos duomenų lapo nuostatomis, jeigu šiame Reglamente arba kituose teisės aktuose medžiagai ar preparatui nenustatyti kitokie reikalavimai. Apie su nuotekomis išleidžiamas (planuojamas išleisti) medžiagas ir preparatus, kurių išleidimas neregamentuotas teisės aktuose, tačiau kurių saugos duomenų lapuose nurodomas pavojingumas (kenksmingumas) aplinkai ir žmogui, būtina informuoti atitinkamą RAAD ir nuotekų tvarkymo sistemos operatorių (tais atvejais, kai nuotekos išleidžiamos į nuotakyną). RAAD ir/arba nuotakyno operatorius nustato sąlygas tokių medžiagų išleidimui.

22. Leidimo dalis, kurioje nustatytos prioritetinių pavojingų ir/ar 2 priedo A ir B1 dalyse nurodytų pavojingų medžiagų ribinės vertės ir sąlygos šioms medžiagoms išleisti su nuotekomis, turi būti peržiūrima ne rečiau kaip kas ketveri metai.

23. Nuotekos, išleidžiamos į nuotekų surinkimo sistemas ar į gamtinę aplinką bei jų poveikis gamtinei aplinkai turi būti kontroliuojami teisės aktų nustatyta tvarka (vykdomi nustatyti reikalavimus atitinkantys matavimai).

24. Tvarkant nuotekas būtina užtikrinti tinkamą nuotekų valymo metu susidarančių atliekų tvarkymą.

IV. KOMUNALINIŲ NUOTEKŲ IŠLEIDIMAS Į APLINKĄ

25. Kiekvienoje didesnėje kaip 2000 GE aglomeracijoje ne vėliau kaip iki 2009 m. gruodžio 31 d. turi veikti centralizuota nuotekų surinkimo sistema.

26. Išimtiniais atvejais, kai bendros nuotekų surinkimo sistemos įrengimas aglomeracijoje nėra pateisinamas ekonominiu požiūriu ir surinkimo sistemos įrengimo poveikis taršos mažinimo ir prevencijos prasme nereikšmingas, gali būti naudojamos atskiros individualios nuotekų tvarkymo sistemos arba taikomos kitokios priemonės, kurios užtikrintų lygiavertį bendrai nuotekų tvarkymo sistemai aplinkos apsaugos lygį.

27. Į gamtinę aplinką išleidžiamų buitinių ir komunalinių nuotekų užterštumas negali viršyti 2 lentelėje nurodytų DLK. Taip pat išleidžiamos komunalinės/buitinės nuotekos turi atitikti ir kitus III skyriuje nurodytus bendruosius reikalavimus.

28. Išimtiniais atvejais esamoms aglomeracijoms, kai nėra techninių galimybių atitikti 27 punkte (2 lentelėje) nurodytų reikalavimų ir aglomeracijos nuotekų tvarkymo sistemą

eksploatuojantis asmuo pateikia objektyvų taršos mažinimo planą, leidimuose nustatyta tvarka gali būti nustatomi faktinės galimybes atitinkantys LLK ir LLT normatyvai, bet ne ilgesniam laikui, kaip:

- 28.1. iki 2007 m. gruodžio 31 d. didesnės kaip 10000 GE aglomeracijoms;
- 28.2. iki 2009 m. gruodžio 31 d. aglomeracijoms, kurių dydis nuo 2000 iki 10000 GE;
- 28.3. iki 2014 m. gruodžio 31 d. aglomeracijoms, kurių dydis mažesnis už 2000 GE.

2 lentelė. Į gamtinę aplinką išleidžiamų nuotekų užterštumo normos

Parametrai	Aglomeracijos (taršos šaltinio) dydis / išleidžiamų nuotekų kiekis	Matavimo vienetas	Vidutinio paros mėginio ¹ DLK	Momentinė DLK	Vidutinė metinė DLK	Minimalus išvalymo efektyvumas, procentais ²
Biocheminis deguonies suvartojimas BDS ₅ /BDS ₇ ³ (be nitrifikacijos)	iki 5 m ³ /d	mg/l O ₂	–	50/58	30/35	–
	nuo 5 m ³ /d iki 2000 GE	mg/l O ₂	–	40/46	25/29	–
	nuo 2000 GE iki 10000 GE	mg/l O ₂	25/29	–	nustatoma individualiai ⁶	70-90
	daugiau kaip 10000 GE	mg/l O ₂	15/17	–	nustatoma individualiai	70-90
ChDS	daugiau kaip 2000 GE	mg/l O ₂	125	–	–	75
Bendras fosforas	nuo 5 m ³ /d iki 10000 GE	mgP/l			2 ⁷	80
	nuo 10000 GE iki 100000 GE	mgP/l			2	
	daugiau kaip 100000 GE	mgP/l			1	
Bendras zotas ^{4,5}	nuo 5 m ³ /d iki 10000 GE	mgN/l			20 ⁸	70-80
	nuo 10000 GE iki 100000 GE	mgN/l			15	
	daugiau kaip 100000 GE	mgN/l			10	

Pastabos:

¹ Teršalo koncentracija vidutiniame paros (proporcingame srautui arba laikui) mėginyje.

² Nuotekų valymo efektyvumas = ((atitekančių teršalų kiekis – išleidžiamų teršalų kiekis) / atitekančių teršalų kiekis) * 100.

Minimalaus išvalymo efektyvumo reikalavimai netaikomi skaičiuojant mokesčius už taršą, tai yra LT per ataskaitinį laikotarpį ir vidutinė metinė LK negali būti viršijama nepriklausomai nuo to, ar buvo pasiektas minimalus išvalymo efektyvumas, tačiau vidutinio paros mėginio arba momentinės LK viršijimas nelaikomas pažeidimu, jeigu viršijimo metu išlaikomas minimalus išvalymo efektyvumas.

³ Į leidimą, projektavimo sąlygas ar pan. turi būti įrašomas normatyvas pagal BDS₇. Perskaičiuojant BDS₅ į BDS₇, taikoma formulė: BDS₇ = 1,15 x BDS₅.

⁴ Bendras azotas – tai bendras Kjeldalio azotas (organinis azotas pridedant nitratų ir nitritų azotą).

⁵ Bendrąjį azotą taip pat galima kontroliuoti pagal dienos vidurkį. Šiuo atveju dienos vidurkis negali būti didesnis kaip 20 mg/l, kai nuotekų temperatūra yra 12°C arba aukštesnė (taikoma tik vertinant valymo įrenginių atitikimą ES reikalavimams (teikiant ataskaitas ES)).

⁶ Vidutinė metinė koncentracija nustatoma pagal objekto faktines galimybes, bet negali būti didesnė už vidutinio paros mėginio DLK.

⁷ Taikoma tik komunalinėms/buitinėms nuotekoms ir tik tuo atveju, kai pagal 12 punkto nuostatas apskaičiuota leistina nuotekų užterštumo bendroju fosforu vidutinė metinė

koncentracija, kuriai esant nebūtų viršijamas leistinas poveikis paviršiniam vandens telkiniui, yra mažesnė kaip 2 mg/l (jeigu apskaičiuota koncentracija nuo 2 iki 10 mg/l, – LK nustatoma pagal skaičiavimo rezultatus, jeigu apskaičiuota koncentracija didesnė už 10 mg/l, – LK nenustatoma (bendras P nenormuojamas), o jeigu mažesnė arba lygi 2 mg/l, – LK nustatoma lygi 2 mg/l).

⁸Taikoma tik komunalinėms/buitinėms nuotekoms ir tik tuo atveju, kai pagal 12 punkto nuostatas apskaičiuota leistina nuotekų užterštumo bendruoju azotu vidutinė metinė koncentracija, kuriai esant nebūtų viršijamas leistinas poveikis paviršiniam vandens telkiniui, yra mažesnė kaip 20 mg/l (jeigu apskaičiuota koncentracija nuo 20 iki 40 mg/l, – LK nustatoma pagal skaičiavimo rezultatus, jeigu apskaičiuota koncentracija didesnė už 40 mg/l, – LK nenustatoma (bendras N nenormuojamas), o jeigu mažesnė arba lygi 20 mg/l, – LK nustatoma lygi 20 mg/l).

29. Į gamtinę aplinką išleidžiamose buitinėse/komunalinėse nuotekose turi būti normuojami ir kontroliuojami 3 lentelėje nurodyti parametrai. Taip pat turi būti normuojamos ir kontroliuojamos prioritetinės pavojingos medžiagos, nurodytos šio Reglamento 1 priede, jeigu jų aptinkama nuotekose (jeigu tokių medžiagų išleidimas yra tikėtinas pagal bendros nuotekų tvarkymo sistemos abonentų veiklos pobūdį ir didesnių kaip 10 000 GE aglomeracijų nuotekose, išleidžiamose į aplinką, turi būti atliekama prioritetinių pavojingų medžiagų kontrolė ne rečiau kaip kas 4 metus, jeigu tokių medžiagų išleidimas nustatytas ir normuojamas leidime – kontrolė vykdoma ne rečiau kaip 2 kartus per metus, jeigu kitaip nenustato kiti teisės aktai) ir/ar pavojingos medžiagos, nurodytos šio Reglamento 2 priedo A ir B1 dalyse, jeigu išleidžiamose nuotekose pavojingų medžiagų koncentracija yra lygi arba didesnė už 2 priede nurodytą „Ribinė koncentracija į gamtinę aplinką“ vertę (jeigu tokių medžiagų išleidimas yra tikėtinas pagal bendros nuotekų tvarkymo sistemos abonentų veiklos pobūdį ir iš didesnių kaip 10 000 GE aglomeracijų išleidžiamose į aplinką nuotekose, turi būti atliekama tokių medžiagų kontrolė ne rečiau kaip kas 4 metus, jeigu tokių medžiagų išleidimas nustatytas ir normuojamas leidime – kontrolė vykdoma ne rečiau kaip 4 kartus per metus, jeigu kitaip nenustato kiti teisės aktai). Ne rečiau kaip 2 kartus per metus kontroliuoti prioritetinių pavojingų medžiagų, nurodytų šio Reglamento 1 priede, ir/ar pavojingų medžiagų, nurodytų šio Reglamento 2 priedo A ir B1 dalyse, koncentracijas į gamtinę aplinką išleidžiamose nuotekose taip pat būtina (nepriklausomai nuo aptinkamų koncentracijų), jeigu į bendrą nuotekų tvarkymo sistemą išleidžiamos tokios medžiagos užterštos nuotekos (pvz., abonentams išduoti leidimai/pasirašytos sutartys išleisti tokias medžiagas).

3 lentelė. Į gamtinę aplinką išleidžiamose buitinėse/komunalinėse nuotekose normuojami/kontroliuojami parametrai

Aglomeracijos dydis	Laboratorinės kontrolės parametrai/kontrolės dažnis ^{3,4}	Normuojami parametrai	Nustatomos leistinos koncentracijos tipas
iki 5 m ³ /d	BDS/0, skendinčiosios medžiagos/0	BDS	Momentinė ir vidutinė metinė
nuo 5 m ³ /d iki 2000 GE	BDS/2, skendinčiosios medžiagos/2	BDS	Momentinė arba paros ir vidutinė metinė
	bendras azotas/4, bendras fosforas ¹ /4	bendras azotas, bendras fosforas ¹	Vidutinė metinė
2000 GE – 10000GE	pH/4		
	BDS/6, skendinčiosios medžiagos/6	BDS	Vidutinio paros mėginio ir vidutinė metinė ²
	ChDS/6	ChDS	Vidutinio paros mėginio
	bendras azotas/4, bendras fosforas/4	bendras azotas ¹ , bendras fosforas ¹	Vidutinė metinė
Daugiau kaip 10000 GE	pH/12		
	BDS/24, skendinčiosios medžiagos/12	BDS	Vidutinio paros mėginio ir vidutinė metinė
	ChDS/24	ChDS	Vidutinio paros mėginio

NH ₄ -N / 12, NO ₂ -N / 12, NO ₃ -N / 12, bendras azotas / 24, PO ₄ -P / 12, bendras fosforas / 24	bendras azotas, bendras fosforas	Vidutinė metinė
--	----------------------------------	-----------------

Pastabos:

¹ Taikoma, kai įvertinus leistiną poveikį priimtuvui apskaičiuota priimtina priimtuvui vidutinė metinė bendro azoto koncentracija nuotekose yra mažesnė negu 40 mgN/l, o bendro fosforo – mažesnė negu 10 mgP/l.

² Vidutinė metinė koncentracija nustatoma pagal objekto faktines galimybes, bet negali būti didesnė už vidutinio paros mėginio DLK.

³ Nurodyto parametro ūkio subjekto monitoringo (veiklos vykdytojo atliekamos privalomos laboratorinės kontrolės) dažnis (kartais per metus).

⁴ Valstybinės kontrolės bei ūkio subjektų monitoringo (laboratorinės kontrolės) parametrai / ūkio subjektų monitoringo (kontrolės) dažnis.

30. Komunalinių nuotekų tvarkymo sistemas eksploatuojantys asmenys (veiklos vykdytojai), priimdami abonentų nuotekas, kuriose pavojingų medžiagų koncentracija yra lygi arba didesnė už šio Reglamento 2 priedo A bei B1 dalyse nurodytą „Ribinė koncentracija į nuotekų surinkimo sistemą“ vertę ir/ar kuriose yra prioritetinių pavojingų medžiagų, privalo užtikrinti šių medžiagų kontrolę ir apskaitą (nustatyti kontrolės sąlygas sutartyje su abonentu arba patiems vykdyti kontrolę).

V. GAMYBINIŲ NUOTEKŲ IŠLEIDIMAS Į NUOTAKYNĄ

31. Gamybines nuotekas išleisti į komunalinių nuotekų nuotakyną leidžiama tik sudarius nuotekų tvarkymo paslaugų pirkimo-pardavimo sutartį su asmeniu, eksploatuojančiu nuotekų tvarkymo sistemą.

32. Į nuotakyną draudžiama išleisti nuotekas, kuriose yra arba gali būti:

32.1. daiktų ir/arba medžiagų, galinčių užkimšti arba sugadinti nuotekų surinkimo sistemos ar nuotekų valymo įrenginių elementus, sutrikdyti jų veiką;

32.2. medžiagų, galinčių sukelti gaisrą ar sprogimą;

32.3. medžiagų, galinčių pakenkti nuotekų valymo įrenginius aptarnaujančių darbuotojų sveikatai;

32.4. medžiagų, galinčių trikdyti normalų nuotekų valymo įrenginių darbą ar dumblo apdorojimą.

33. Nepažeidžiant 32 punkte nustatytų sąlygų, išleidžiant gamybines nuotekas į komunalinių nuotekų nuotakyną, taip pat turi būti laikomasi 5 lentelėje nurodytų reikalavimų bei kitų 15, 17, 18, 21 ir 23 punktuose nurodytų nuostatų.

5 lentelė. Bendrieji reikalavimai gamybinėms nuotekoms, išleidžiamoms į nuotakyną

Parametras	Matavimo vienetas	Ribinė vertė
Maksimali temperatūra	°C	45 ¹
pH ²		6,5 – 9,5 ²
ChDS/BDS ₇ santykis ³		< 3
Riebalai	mg/l	100 ⁴
BDS ₇	mg/l	800 ⁴

Pastabos:

¹ Jeigu nuotekose yra lakiųjų medžiagų, gali būti reikalaujama išleisti žemesnės temperatūros nuotekas.

² Turėtų būti stebima ilgesnį laiką, pvz., 14 dienų. Kraštutinės momentinių verčių

ribos pH 4 ir pH 10 leistinos, jeigu šios pH vertės trunka ne ilgiau kaip 6 min. (10% valandos).

³ Jei ChDS/BDS₅ santykis yra => 3, veiklos vykdytojas privalo įvertinti, ar išleidžiamos į nuotakyną nuotekos nėra toksiškos. Jeigu nustatoma, kad santykis yra didelis dėl mažo lengvai skaidomos organikos kiekio (iki 150 mg/l pagal BDS₅), o ne dėl toksinių/kenksmingų medžiagų, ribojančių biologinius procesus, šio parametro viršijimas leidžiamas.

⁴ Koncentracija vidutiniame paros mėginyje.

34. Veiklos vykdytojas, išleidžiantis nuotekas į nuotakyną, privalo nustatyti, kiek ir kokių prioritetinių pavojingų ir/ar pavojingų medžiagų su nuotekomis išleidžia, ir apie tai informuoti nuotakyną eksploatuojantį asmenį.

35. Nuotekų tvarkymo sistemą eksploatuojantis asmuo turi teisę gamybines nuotekas išleidžiantiems abonentams:

35.1. nustatyti griežtesnius reikalavimus nuotekų išleidimui į komunalinių nuotekų nuotakyną už šiame dokumente nustatytus (išskyrus reikalavimus, nustatytus 5 lentelėje ir 2 priedo B2 dalyje) tuo atveju, kai matavimai (skaičiavimai) rodo, kad priimant į nuotakyną abonto nuotekas nepavyksta pasiekti leidime nustatytų reikalavimų nuotekų išleidimui į aplinką kai vieno ar kelių abonentų išleidžiamų medžiagų sąveikoje gali susidaryti pavojingi/kenksmingi junginiai, kai į valymo įrenginius patenkančių nuotekų rodikliai neatitinka leistinų projektinių arba kai dėl tam tikrų medžiagų išleidimo nuotekų valymo metu susidarantis dumblas būtų užterštas tiek, kad tai trukdytų jį panaudoti arba utilizuoti konkrečioje vietoje taikomais metodais;

35.2. leisti nesilaikyti 5 lentelėje pateiktų reikalavimų bei 2 priedo B dalyje nurodytoms medžiagoms nustatytų DLK į nuotekų surinkimo sistemą, jeigu dėl to konkrečiu atveju nebus pažeidžiami nustatyti reikalavimai nei galutiniam nuotekų išvalymui, nei dumblo apdorojimui.

VI. GAMYBINIŲ NUOTEKŲ IŠLEIDIMAS Į GAMTINĘ APLINKĄ

36. Išleidžiamoms į gamtinę aplinką gamybinėms nuotekoms taikomi III skyriuje nustatyti bendrieji reikalavimai. Taip pat išleidžiamos nuotekos turi tenkinti 2 lentelėje nurodytus reikalavimus (DLK) nuotekų užterštumui pagal BDS ir ChDS. Iš tam tikrų pramonės sektorių su gamybinėmis nuotekomis išleidžiamų prioritetinių pavojingų medžiagų ribinės vertės bei prioritetinių pavojingų medžiagų matavimo metodai pateikti Vandenų taršos prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis mažinimo taisyklėse, patvirtintose 2001 m. gruodžio 21 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. 623 (Žin., 2002, Nr. [14-522](#)).

37. Išleidžiant į aplinką gamybines nuotekas, užterštas prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis, nurodytomis šio Reglamento 1 priede, ir/ar pavojingomis medžiagomis, nurodytomis šio Reglamento 2 priedo A dalyje (kai pavojingų medžiagų koncentracija yra lygi arba didesnė už šio Reglamento 2 priedo A dalyje nurodytą „Ribinė koncentracija į gamtinę aplinką“ vertę), turi būti rengiamos ir įgyvendinamos vandenų taršos šiomis medžiagomis mažinimo programos.

38. Vandenų taršos mažinimo programoje turi būti:

38.1. ūkinėje veikloje naudojamų ir/arba gamybos procese susidarantių pavojingų ir/ar prioritetinių pavojingų medžiagų sąrašas ir kiekiai bei masių balansas;

38.2. pavojingų ir/ar prioritetinių pavojingų medžiagų išleidimo su nuotekomis kontrolės priemonės ir programa;

38.3. numatytos priemonės vandens taršai prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis ir/ar pavojingomis medžiagomis mažinti. Jeigu įmanoma, turi būti numatytas taršos prioritetinėmis pavojingomis ir/arba pavojingomis medžiagomis palaipsninis nutraukimas ar pakeitimas mažiau pavojingomis medžiagomis (pavojingų medžiagų išleidimas su nuotekomis ar kitoks jų pateikimas į gamtinę aplinką turi būti mažinamas; vandenų tarša prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis turi būti palaipsniui nutraukta).

39. Veiklos vykdytojas, išleidžiantis gamybines nuotekas į gamtinę aplinką, teisės aktų

nustatyta tvarka turi vykdyti teršalų bei kitų parametru, kurių išleidimas reglamentuotas leidime, matavimus. Taip pat priklausomai nuo taršos šaltinių tipų (pramonės šakų) turi būti vykdoma 3 priede pateiktų parametru kontrolė. Kontroliuoti parametrai gali būti koreguojami priklausomai nuo naudojamų gamybos technologijų, žaliavų, įmonės dydžio, priimtovo jautrumo.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. Valstybinė išleidžiamų į gamtinę aplinką nuotekų, kuriose yra prioritetinių pavojingų ir/ar 2 priedo A dalyje nurodytų pavojingų medžiagų, kontrolė turi būti atliekama ne rečiau kaip vieną kartą per metus.

41. Negali būti išduodami nauji leidimai vykdyti veiklą, kurios metu planuojama išleisti prioritetines pavojingas medžiagas.

42. Į komunalinių nuotekų nuotakyną arba į gamtinę aplinką išleidžiamų nuotekų mėginiai turi būti imami pagal LST EN 25667-2:2001 „Vandens kokybė. Mėginių ėmimas. 2 dalis. Nurodymai, kaip imti mėginius (ISO 5667-2:1991)“ ir LST EN ISO 5667-3:2004. „Vandens kokybė. Mėginių ėmimas. 3 dalis. Nurodymai, kaip konservuoti ir gabenti mėginius“ reikalavimus.

VIII. ATSAKOMYBĖ

43. Asmenys už šio Reglamento pažeidimus atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

**PRIORITETINIŲ PAVOJINGŲ MEDŽIAGŲ DIDŽIAUSIOS LEIDŽIAMOS
KONCENTRACIJOS (DLK)¹**

Medžiagos pavadinimas	CAS Nr. ²	DLK, mg/l į nuotekų surinkimo sistemą	DLK, mg/l į gamtinę aplinką	DLK, µg/l vandens telkinyje- priimtuve
Gyvsidabris	CAS 7439-97-6	0,01	0,002	1 ³
Kadmis	CAS 7440-43-9	0,1	0,04	5 ³
Heksachlorcikloheksanas (HCH)*	CAS 608-73-1 CAS 58-89-9	0,04	0,002	0,1 ³
Tetrachlormetanas (CCl ₄ , anglies tetrachloridas)	CAS 56-23-5	1,5	0,24	12
DDT	CAS 50-29-3	–	–	10
Pentachlorfenolis (PCP)	CAS 87-86-5	0,8	0,04	2
Aldrinas	CAS 309-00-2	–	–	0,01
Dieldrinas	CAS 60-57-1	–	–	0,01
Endrinas	CAS 72-20-8	–	–	0,005
Izodrinas	CAS 465-73-6	–	–	0,005
Heksachlorbenzenas (HCB)	CAS 118-74-1	0,012	0,0006	0,03
Heksachlorbutadienas (HCBD)	CAS 87-68-3	0,04	0,002	0,1
Trichlormetanas (chloroformas)	CAS 67-66-3	1	0,2	12
1,2-dichloretanas (EDC)	CAS 107-06-2	0,2	0,2	10
Trichloretilenas (TRI)	CAS 79-01-6	–	0,2	10
Perchloretilenas (PER)	CAS 127-18-4	–	0,2	10
Trichlorbenzenai (TCB)**	CAS 12002-48-1 CAS 120-82-1, CAS 87-61-1, CAS 180-70-3	0,1	0,008	0,4

Pastabos:

¹ Iš tam tikrų pramonės sektorių su gamybinėmis nuotekomis išleidžiamų prioritетinių pavojingų medžiagų ribinės vertės bei prioritетinių pavojingų medžiagų matavimo metodai pateikti Vandenių taršos prioritетinėmis pavojingomis medžiagomis mažinimo taisyklėse, patvirtintose 2001 m. gruodžio 21 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. 623 (Žin., 2002, Nr. [14-522](#)).

² CAS – Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos registracijos numeris.

³ Bendra medžiagos koncentracija (DLK) vidaus paviršiniuose vandenyse.

* HCH reiškia 1,2,3,4,5,6-heksachlorcikloheksano izomerus (CAS 608-73-1); produktas, kuriame yra bent 99 procentai 1,2,3,4,5,6-heksachlorcikloheksano g-izomero, vadinamas lindanu (CAS 58-89-9).

** TCB gali pasitaikyti kaip vienas iš trijų izomerų: 1,2,3-TCB (turintis numerį CAS 87-61-6); 1,2,4-TCB (turintis numerį CAS 120-82-1); 1,3,5-TCB (turintis numerį CAS 180-70-3).

Nuotekų tvarkymo reglamento
2 priedas**PAVOJINGŲ IR KITŲ KONTROLIUOJAMŲ MEDŽIAGŲ
DIDŽIAUSIOS LEIDŽIAMOS KONCENTRACIJOS (DLK)**

Šio priedo A dalyje pateikiamas sąrašas pavojingų medžiagų, kurias Europos Bendrijų Komisija pasiūlė laikyti prioritetinėmis medžiagomis (Lietuvos norminiuose dokumentuose šios medžiagos vadinamos „pavojingomis medžiagomis“), įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus.

Šio priedo B dalyje (B1 ir B2 dalys) pateikiamas kitų Lietuvoje kontroliuojamų medžiagų sąrašas.

Medžiagų grupės pavadinimas	Medžiagos pavadinimas	CAS Nr. ¹	Matavimo vienetas	DLK, į nuotekų surinkimo sistemą	DLK, į gamtinę aplinką	DLK, vandens telkinyje priimtuve	Ribinė koncentracija ² , į nuotekų surinkimo sistemą	Ribinė koncentracija ² , į gamtinę aplinką
A dalis								
Aromatiniai angliavandeniliai	Benzenas	CAS 71-43-2	mg/l	0,8	0,04	0,002	0,16	0,008
Halogeninti angliavandeniliai	C10-13-chloralkanai ³	CAS 85535-84-8		40	0,2	0,01	8	0,1
	Metilenchloridas (Dichlormetanas)	CAS 75-09-2	mg/l	4	0,2	0,01	0,8	0,04
Halogeninti aromatiniai angliavandeniliai	Brominti difenileteriai ³			–	–	–	–	–
	Pentabrombifenil eteriai ⁴	CAS 32534-81-9	µg/l	–	–	0,1	–	–
	Pentachlorbenzenas	CAS 608-93-5	µg/l	12	0,6	0,03	2,4	0,12
Metalo junginiai	Švinas ir jo junginiai	CAS 7439-92-1	mg/l	0,5	0,1	0,005	0,1	0,02
	Nikelis ir jo junginiai	CAS 7440-02-0	mg/l	0,5	0,2	0,01	0,1	0,04
Alavo organiniai junginiai	Tributilalavo junginiai	CAS 688-73-3	µg/l	0,4	0,02	0,001	0,08	0,004
	Tributilalavo-katijonai	CAS 36643-28-4	µg/l	0,4	0,02	0,001	0,08	0,004
Poliaromatiniai angliavandeniliai	Antracenas	CAS 120-12-7	µg/l	4	0,2	0,01	0,8	0,04
	Benz (a)pirenas	CAS 50-32-8	µg/l	20	1	0,05	4	0,2
	Benz (b) fluoroantenas	CAS 205-99-2	µg/l	16	0,8	0,04	3,2	0,16
	Benz (g, h, i) perilinas	CAS 191-24-2	µg/l	12	0,6	0,03	2,4	0,12
	Benz (k) fluoroantenas	CAS 207-08-9	µg/l	16	0,8	0,04	3,2	0,16
	Fluoroantenas	CAS 206-44-0	µg/l	120	6	0,3	24	1,2
	Inden(1,2,3-cd)pirenas	CAS 193-39-5	µg/l	16	0,8	0,04	3,2	0,16
	Naftalenas	CAS 91-20-3	mg/l	0,4	0,02	0,001	0,08	0,004
Pesticidai ⁵	Alachloras	CAS 15972-60-8	µg/l	–	–	0,01	–	–
	Atrazinas	CAS 1912-24-9	mg/l	–	–	0,001	–	–
	Chlorfenvinfosas	CAS 470-90-6	µg/l	–	–	0,01	–	–

	Chlorpyrifosas	CAS 2921-88-2	µg/l	–	–	0,0001	–	–
	Diuronas	CAS 330-54-1	µg/l	–	–	0,1	–	–
	Endosulfanas	CAS 115-29-7	µg/l	–	–	0,001	–	–
	Endosulfanas (alfa-)	CAS 959-98-8	µg/l	–	–	0,001	–	–
	Izoproturonas	CAS 34123-59-6	µg/l	–	–	0,32	–	–
	Simazinas	CAS 122-34-9	mg/l	–	–	0,001	–	–
	Trifluralinas	CAS 1582-09-8	µg/l	40	2	0,1	8	0,4
Fenoliai	Nonilfenoliai ³	CAS 25154-52-3		–	–	–	–	–
	4-(para)-nonilfenolis	CAS 104-40-5	mg/l	0,4	0,02	0,001	0,08	0,004
	Oktilfenoliai ³	CAS 1806-26-4		–	–	–	–	–
	Para-tert-oktylfenolis	CAS 140-66-9	mg/l	0,4	0,02	0,001	0,08	0,004
Ftalatų esteriai	Di(2-etilheksil)ftalatas	CAS 117-81-7	µg/l	40	2	0,1	8	0,4
B dalis								
Sąrašas B1								
Metalai	Chromas-bendras	CAS 7440-47-3	mg/l	2	0,5	0,01	0,4	0,1
	Chromas-šešiavalentis		mg/l	0,2	0,1	0,001	0,04	0,04
	Varis	CAS 7440-50-8	mg/l	2	0,5	0,01	0,4	0,1
	Alavas	CAS 2406-52-2	mg/l	–	1	–	–	0,4
	Cinkas	CAS 7440-66-6	mg/l	3	0,4	0,1	0,6	0,16
	Vanadis	CAS 7440-62-2	mg/l	–	2	–	–	0,8
	Aliuminis	CAS 7429-90-5	mg/l	–	0,5	–	–	0,2
	Arsenas	CAS 7440-38-2	mg/l	0,15	0,05	–	0,03	0,02
	Kitos medžiagos	Naftos angliavandeniliai (iš viso)		mg/l	25	5	0,05	5
Fenoliai (išskyrus nurodytus A dalyje)			mg/l	3	0,2	0,001	0,6	0,08
Riebalai			mg/l	100	5	–	20	1
Sulfidai (mineraliniai)			mg/l	2	0,5	–	0,4	0,2
Chloras (aktyvusis)			mg/l	0,6	0,1	–	0,12	0,04
Cianidai			mg/l	0,5	0,1	–	0,1	0,04
Sąrašas B2								
Kitos medžiagos	Bendras azotas		mg/l	100	30	2,5	–	12
	Nitritai (NO ₂ -N)/NO ₂		mg/l	0,9/3	0,45/1,5	0,03/0,1	–	0,09/0,3
	Nitratai (NO ₃ -N)/NO ₃		mg/l	69/300	23/100	2,3/10	–	9/39
	Amonio azotas (NH ₄ -N)		mg/l	15	5	1	–	2
	Bendras fosforas		mg/l	20	4	0,1	–	1,6
	Fosfatai (PO ₄ -P)/PO ₄		mg/l	–	–	0,0653/0,2	–	–
	Chloridai		mg/l	2000	1000	300	–	500
	Fluoridai		mg/l	10	8	–	2	3,2
	Sulfatai		mg/l	1000	300	100	300	200
	Sintetinės veiklios paviršinės medžiagos (anijoninės)		mg/l	10	1,5	–	2	0,6

Sintetinės veiklios paviršinės medžiagos (ne joninės)	mg/l	15	2	–	3	0,8
---	------	----	---	---	---	-----

Pastabos:

¹ CAS – Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos registracijos numeris.

² Ribinė koncentracija – ribinė didžiausia apskaičiuota, išmatuota arba planuojama medžiagos koncentracija, iki kurios šios medžiagos normuoti/kontroliuoti dar nereikia.

³ Medžiagų grupė.

⁴ Ribinės vertės dar nenustatytos dėl duomenų apie toksiškumą trūkumo. Preliminari ribinė vertė (DLK) į nuotekų surinkimo sistemą – 0,04 mg/l.

⁵ Pesticidai paprastai patenka į vandenį iš išsklaidytų taršos šaltinių, dėl to ribinės vertės nuotekose nenustatomos.

⁶ Orientacinės vertės, taikomos po mineralinių sulfidų nustatymo metodikos patvirtinimo.

Nuotekų tvarkymo reglamento
3 priedas

**GAMYBINIŲ NUOTEKŲ KONTROLIUOJAMI PARAMETRAI PAGAL TARŠOS
ŠALTINIŲ TIPUS**

NACE kodas	Pramonės šaka	Parametrai
23.00	Naftos perdirbimo pramonės gamyklos	ChDS, BDS, visuminis organinis anglingumas (bendroji organinė anglis) (VOA), fenolio junginiai, naftos produktai, sulfidai, bendras azotas
24.20	Pesticidų gamyklos (kurios gamina daugiau negu 5 t/metus veikliųjų medžiagų)	Adsorbuojami organiniai halogenai (AOH) ir, jeigu egzistuoja šių teršalų tikimybė nuotekose: – varis, bendras chromas, chromas (VI), cinkas, arsenas; – toksiškumo testas
26.10	Stiklo pramonės įmonės	švinas, arsenas, stibis, fluoridai
24.00	Chemijos pramonės įmonės	pH, ištirpęs deguonis, ChDS (VOA), AOH, gyvsidabris, kadmio, varis, nikelis, švinas, bendras chromas, chromas (VI), cinkas; atliekamas toksiškumo testas (parametrai gali būti koreguojami priklausomai nuo naudojamų technologijų ir žaliavų).
27.00	Paviršių padengimo metalais (galvanikos) įmonės	pH, kadmio, gyvsidabris, bendras chromas, chromas (VI), cinkas, alavas, varis, švinas, nikelis, sidabras, cianidai, lakūs organiniai halogeninti junginiai (parametrai gali būti koreguojami priklausomai nuo naudojamų technologijų ir žaliavų).
19.00	Odų pramonės įmonės	bendras chromas, ChDS, bendras azotas, sulfidai
17.00	Tekstilės pramonės įmonės	pH, ChDS, bendras fosforas, spalva, aktyvusis chloras, AOH, bendras chromas, chromas (VI), varis, cinkas; atliekamas toksiškumo testas
24.00	Trąšų pramonės gamyklos	bendras azotas, fosfatai, fluoridai, kadmio, gyvsidabris, cinkas
23.00	Celiuliozės pramonės įmonės	ChDS, AOH ³ , bendras azotas, bendras fosforas
15.00	Maisto pramonės įmonės	ChDS, bendras azotas, BDS, bendras fosforas ² , amonio azotas, riebalai, chloridai, chloras (aktyvusis)
55.00 92.00 (80.00 95.00) 85.00	Visuomeniniai pastatai, kuriuose įrengti visų tipų plaukimo/ maudymosi baseinai, pirtys: Viešbučiai ir restoranai; Įmonės ir organizacijos, kuriose vykdoma poilsio organizavimo, kultūrinė ir sporto veikla; Įmonės ir organizacijos, kuriose vykdoma sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	pH, ChDS, BDS, chloras (aktyvusis)
93.01.10	Skalbimo paslaugas teikiančios įmonės	pH, ChDS, BDS, chloras (aktyvusis), sintetinės veiklios paviršinės medžiagos
93.01.20	Cheminio valymo paslaugas teikiančios įmonės	pH, ChDS, BDS, chloras (aktyvusis), tetrachlormetanas, trichlormetanas, heksachlorbenzenas, heksachlorbutadienas

Pastabos:

¹ NACE – pramonės šakos kodas pagal NACE sistemą (pirmieji du kodo skaitmenys).

² Įmonėms, išleidžiančioms daugiau kaip 500 m³/d nuotekų.

³ AOH kontroliuojamas tose celiuliozės įmonėse, kuriose technologiniame procese naudojamas chloras.